

lsk spill. I det øyeblik dette skrives er Tysklands definitive sammen-
udd antagelig bare et spørsmål om dager. I det øyeblikk det leses vil
kanskje står overfor en situasjon som krever all vår anspennelse til
sningen av oppgaver hvis art idag ikke kan nærmere angis. Inntil
sse oppgaver blir forelagt oss, ligger det nær å gjøre noen refleksjoner
grunnlag av de siste krampetreknninger som vi nå er vitne til fra den
sistiske propagandas side. Vi er klar over at det ikke er noen enkel
pgave å skulle være talerør for "det statsbærende parti" idag og vi
errommer at det ikke er uten spenning at vi har ventet å få høre den
lodi som det nasistiske hylekor på fallrepet ville istemme. Allikevel
ir vi oss i øynene når vi leser Aftenpostens ledere i disse dager. Dette
rgan som under sin nåværende nasistiske ledelse ved siden av Fritt Folk mer
un noen annen norsk avis har identifisert seg med "den nasjonale regjering"
g dens politikk, går med lidenskap inn for det syn at Norge er nøytralt i
ppgjøret mellom stormaktene og at denne nøytralitet for enhver pris må
pprettholdes av det norske folk. Argumentasjonen for dette standpunkt er
ttet mindre enn fantastisk: Som ugjendrivelig bevis for Tysklands nøytrali-
et overfor Norge henvises til at våre offiserer sitter i tysk fangenskap.
ens på den annen side våre såkalte krigsfrivillige danner beviset for Norges
øytrale holdning overfor de allierte nasjoner. Dette er den samme avis, og
e samme maktavere, som helt til det aller siste med aldri sviktende iver
er støttet opp under Tysklands krigsanstrengelser, bl.a. ved å verve frivil-
ige til militær innsats mot Norges allierte, og som dag ut og dag inn
ar tutet oss ørene fulle om at "Tysklands sak er Norges sak", "Norges
lass er ved Tysklands side i kampen mot den felles fiende" o.s.v. Et offi-
selt uttrykk for "den nasjonale regjering" tidligere syn på landets
øytralitet er gitt i innledningen til loven av 14. august 1943 om "tiltak
il opprettholdelse av ro og orden i krigstid" (den lov som ble laget til
ruk for mordet på politifullmektig Eilifsen) Det heter her: "Det har
udet og råder krigstid i Norge på grunn av Sovjetsanveldets og de med
ette forbundne staters angrepshandlinger mot norsk territorium og norske
tatsborgere. Disse stater har således optrått og er i lovens forstand
anse som Norges fiender. Det stor-tyske rike og dets forbundsfeller som
ed Norge forbundene stater." - Dette kan hvem som helst lese i den offi-
selle "Norsk Lovtidend". Konsekvensen av den nye nøytralitetspolitikk må
el bli at "Norsk Lovtidend" forbys som statsfiendtlig propaganda.

Hva er så grunnen til dette oppsiktsvekkende rundkast. Vi må gå ut
fra at det rett og slett er panikk. Nasistene ser avgrunnen åpen foran seg.
Deres plutselige kjærlighetserklæring til nøytraliteten er uttrykk for at
de har identifisert seg med tyskerne og at deres eneste lille sjangse til
redning fra landsforredernes straff er om det i noen grad kan skapes
begrepsforvirring her hjemme om Norges folkerettslige forhold til de krigs-
førende stormakter. At de mer tilregnelige blandt nasistene kan ha noe
egentlig håp om at dette skulle lykkes, er vel tross alt lite sannsynlig.
Selv Aftenpostens skarpsindige argumentasjon er idag ikke i stand til å for-
sunkle det faktum som hele verden - selv Tyskland - anerkjenner: at Norge
siden 9. april 1940 har vært i krig med Tyskland og alliert med dets
fiender. - Imidlertid kjenner jo vår strafferett et begrep som heter
"formidlende omstendigheter". Det er grunn til å tro at våre hjemlige
nasister med tanke på dette - også på andre områder enn det som foran er
nevnt - er travelt beskjeftiget med å blande kortene for et siste desperat
spill om sin egen skjebne. Det har jo lenge vært klart at de nærer en
brennende trang til å skaffe seg medskyldige - resonnementet er vel noe
slik som at "jo flere skyldige jo ferre dømt". På dette område er vi
statstjenestemenn mer enn andre utsatt for å bli trukket med i undergan-
gen. Vår oppgave i administrasjonen har nødvendiggjort et visst faglig
samarbeid med nasistene. De fleste av oss vil på en eller annen måte ha

hatt befattning med saker hvor avgjørelsen er truffet av nasistiske overordnede på politisk grunnlag. Om en tjenestemanns innsats i slike saker har vært aldrig så prisverdig, så er det fare for at hans nasistiske overordnede vil søke å legge skylden på ham for den avgjørelse som er truffet eller det resultat som saken har fått. Her gjelder det for enhver så vidt mulig å ha bevismateriale på rede hånd, både når det gjelder å fri seg selv og plasere ansvaret der det rettelig hører hjemme - enten nå den skyldige er partimedlem eller ikke. Jo bedre samvittighet en tjenestemann har, jo lettere vil han ha for å glemme den risiko som ligger deri at en utenforstående bedømmelse av hans forhold for en vesentlig del vil måtte skje på objektive grunnlag. Når det gjelder å gardere seg mot falsk spill fra den skyldiges side, vil den tjenestemann ha en stor fordel som har klart å holde rene linjer også i det yttre. Med hensyn til formene for den personlige omgang med nasistiske kolleger er det nok enkelte utmerkede folk som har vist mindre fasthet enn de burde. Dette vil dessverre på utilbørlig måte kunne utnyttas av vedkommende nasister på oppgjørets dag. Vi bør alle være oppmerksom på faren for at et rettfærdig oppgjør kan bli forskjertset på grunn av falsk spill fra de skyldiges side. La oss derfor øyeblikkelig slå ned på ethvert forsøk på å blande kortene - selv om det idag ikke ser ut til å ha noen betydning. Jo eldre en løgn blir, jo vanskeligere er det å få bukt med den.

Fra H.L.

Rødt lys for AT.

Den nasistiske AT-ledelsen har besluttet å samle tusenvis av norsk ungdom i leirer i sommer. Noen steder er innkallingen alt begynt.

Du norske gutt eller jente som nå blir utkommandert: For landets og din egen skyld, husk ordren fra Hjemmefrontens Ledelse: Du skal ikke møte til Arbeidstjeneste i år!

Det store spørsmål for alle nordmenn idag er dette: Hvordan vil slutten på krigen bli her i landet? Hva vil de 200 tusen tyskere foreta seg før de blir tvunget til å legge ned våpnene? Vår militære overkommando har sagt fra så alvorlig som den kan, at i de nærmeste ukene kan vi komme til å bli utsatt for de hardeste prøvelsene under hele krigen. Vi ser dessuten hvordan tyskerne overalt også her i Norge planmessig forbereder seg på kamp. Vi må være klar over hva som kan komme til å hende.

I denne situasjonen er det landssvik om gutter og jenter lar seg samle i militære leirer rundt omkring i landet. AT-ledelsen vet ingen ting om hvor krigen kan komme til å rase. Men vi vet om hele det høyere AT-befalet at det tilhører NS-partiet, som står på tyskernes side i krigen.

Innkalling til AT er mobilisering for fienden og AT-uniformen er en fiendtlig uniform. Forstår du hva det betyr å befinne seg i fiendtlig uniform når frigjøringskampen pågår? Pass på så du ikke kommer i en situasjon som du ikke ønsker å komme i. Vær våken! Krigens lover er ubønnhørlig strenge. De strök av landet som gjør minst motstand mot AT vil nå komme i den farligste stilling. Det skal både foreldre og ungdom huske når innkallingsordren kommer.

Norske gutter og jenter: Nekt AT. i år! Det er ordre fra Hjemmefrontens Ledelse. Den som handler mot ordren, utsetter seg for den største fare og skal etterpå stå til ansvar som parolebryter. Hold sammen, samråd deg med andre som er innkalt. Lytt etter gode råd og følg dem. Vær sterk. Gjør andre sterke.

Svakhet. I tilslutning til foranstående parole om AT. finner vi å burde referere et tilfelle som viser at ikke alle statstjenestemenn viser den rette holding i denne sak. Det gjelder en telegrafbestyrer i en mindre by på Østlandet, som før øvrig for ikke lenge siden er kommet ut fra et opphold på Grini. På vedkommende telegrafstasjon var 7 jenter innkalt til sesjon i AT i midten av mars. De var alle enige om ikke å møte. Telegrafbestyreren gav dem imidlertid ordre om øyeblikkelig å begi seg til sesjonslokalet til tross for at han ble gjort uttrykkelig oppmerksom på parolen mot AT. Resultatet ble dessverre at 5 av pikene møtte fram og et par av disse ringte endog rundt og oppfordret andre innkalte til å møte.

Prestisjetap for personalkontoret. NSPOT har under okkupasjonen hatt absolutt veto i ansettelsessaker både når det gjelder stats- og kommunestillingene. Den politiske bedømmelse som kontoret har foretatt har imidlertid også vakt irritasjon på parthold. Som eksempel kan nevnes en holmgang mellom NS ordføreren i Stokke og personalkontoret om forretningsførerstillingen i forsyningsnemda. Til stillingen hadde meldt seg 3 søkere, hvorav 2 partifolk. Ordføreren fant ikke å kunne ansette noen av sine kampefeller, da den ene var "fuktig" og den andre "lite ansvarsbevisst". Han ansatte derfor en dame som var kvalifisert til stillingen. Fylkesføreren krevde imidlertid at hun skulle undertegne en erklæring mot "bolsjevismen" og for "nyordningen og gjenreisningen av Norge" hvilket hun nektet med den følge at NSPOT nå krevde at ordføreren skulle ansette en av partifolkene. Dette ble for meget for ordføreren som nå fant tiden inne til å ta bladet fra mannen i følgende brev til partiet: Herr kretsfører Olaf Frich, Tønsberg. Ad forretningsførerstillingen i Forsyningsnemda her. Idet jeg viser til vedlagte brev fra NSPOT av 14. juli 1944 med bilag meddeler jeg Dem at der ikke vil bli gjort noen forandring i ansettelsen så lenge jeg er ordfører i Stokke. Personalkontorets fremgangsmåte i denne sak er meg høyst forbausende. Først ble jeg meddelt at Johan Rønningshaug skulle ha stillingen. Dette nektet jeg å gå med på, og nå pålegges jeg - uten å angi noen grunn - å gjenngjøre stillingen ledig på ny. Det kunne muligens være en tanke til overveiesse å undersøke om det finnes folk ved Personalkontoret, som burde pålegges å gjøre sin innsats i den pågående kamp på en for samfunnet nyttigere måte enn å lage vanskeligheter for oss ordførere, som sandelig har nok å gjøre allikevel. Som sjef for Distriktskontoret for Arbeidsformidling ber jeg Dem overvåre denne side av saken. Noen forandring i ansettelsen blir som nevnt ikke gjort av meg no. Skulle den ansatte ikke felle stillingen - hittil har jeg bare gode erfaringer - skal det straks bli foretatt en ny uttøining, men inntil da blir fru Carlson hvor hun er. Stokke kommune den 18. juli 1944. Sign. Lars Holt, ordfører. Disse sannhetsord resulterte i at NSPOT krevde at også ordføreren skulle fjernes, men heller ikke dette har foreløpig resultert i noe.

Partiets bekymringer. At alle vanskeligheter for NS ennå ikke er overvunnet fremgår av følgende utdrag av brev fra NS Generalsekretariat, Sambandskontoret, av 6. april 1945: "----Nordland. Fylkesmannen klager over at det blir arrestert så mange lensmenn, at han vet ikke sin arme råd hvordan han skal kunne få lensmannstillingene besatt. Den 16. mars 1945 ble lensmann Selliseth i Brønnøysund arrestert. Etter det som fylkesmannen og jeg og politikommandør Lindheim i Trondheim har sett av en rapport fra lensmannen, må denne arrestasjonen bero på en hevnaakt fra norske personer. Lensmannen er NS og dertil godkjent søker til Germanske SS Norge. Jeg finner det uheldig for NS at han er arrestert, men det tyske politiet vil ikke sette ham på frifot etter henstilling fra politikommandøren i Trondheim, fylkesmannen og meg. For øvrig er forholdet til de tyske myndigheter godt.

Sogn og Fjordane. Lensmannsetaten skaffer oss stadig meget bryderi, og vi må stadig stå i kontakt med fylkesmannen for å støtte ham i utbedringen av forholdene. Med nyoppnevningen, ordfører, varaordfører og formenn, er stadig også et eller annet. Enkelte søker seg fritatt, andre nekter. Vi må antagelig her bruke mer radikale midler, ellers kan det komme til å gli ut. Enno har vi klart å holde stillingen på dette område, men det spørres hvilke skrensler motstanderne fortsatt vil bruke. Heil og Sæl. Sign. Åsbj. Strand, avdelingsleder".

Men det er ikke bare de lavere stillinger utover landet som skaffer partiet bryderi. Det er minst like vanskelig å finne partifolk til å sette inn i nøkkelstillingene i statsapparatet. Således har stillingen som direktør i Det statistiske sentralbyrå stått ledig siden direktør Jahn ble arrestert og avskjediget i høst. Riktignok ble den kommissariske direktør i Norges Forsikringsforbund, Gudbrand Thesen, utnevnt til direktør fra 15. desember 1944. Han fikk imidlertid frist med å tiltre til 15. januar 1945. Han fikk derpå ny utsettelse til 1. april 1945., men departementet gjorde samtidig oppmerksom på at det la stor vekt på at ny utsettelse ble unngått. Men Thesen som håper at han skal slippe å kompromittere seg sterkere enn han

alt har gjort; har ennå ikke møtt fram for å overta stillingen.

Riksrevisjonen hører som kjent administrativt under Stortingets president-
skap. De nasistiske myndigheter har flere ganger gjort iherdige forsøk på
å nyordne statens revisjon i pakt med sine nasistiske ideer. Allerede i
1942 ble det nedsatt et utvalg som skulle komme med forslag om en fremtidig
ordning av Riksrevisjonen. Formann var tidligere ekspedisjonssjef i Innen-
riksdepartementet, daværende fylkesmann i Hedemark O. Vries Hassel. Øvrige
medlemmer var kommunerevisjonssjef Quigstad, ~~justisråd R. Kaare Larsen~~ og
~~realensarene~~ Ö. Saxlund og E. Thorsen. Utvalget teller nå bare de tre sist-
nevnte personer da Vries Hassel har meldt seg ut av partiet etter at han
har mistet alle sine hverv og Quigstad, som visstnok aldri har vært
medlem, har mistet interessen for nyordningen. Han må dog av og til etter
ordre møte for utvalget. Hele fem ganger har utvalget bebudet at for-
slaget snart skulle foreligge ferdig og like mange ganger har de nåværende
riksrevisorer mottatt beskjed om at de må fratre. Utvalget har nå frist
til 30. juni 1945, men tradisjonen tro utblir nok forslaget også denne gang.
Utvalget har hatt rommelige bevilgninger til sin disposisjon. I siste
termin ble der således til dette formål bevilget kr. 32 500. Revisor Thors
er Quislings betrodde mann. I saker hvor Riksrevisjonen er fratatt revi-
sjonsmyndigheten, f.eks. når det gjelder utgifter vedk. Q's egen residens
villa "Gimle" på Bygdøy og utgifter til en del komiteer og utvalg med
spesialoppdrag er Thorsen betrodde oppgavene. Utvalgets mest fremtredende
medlem er ellers "justisråden", den tidligere underslager R. Kaare Larsen.

Faste utgifter. En statspolitibetjent ligger i skilsmisssak med sin kone.
I anledning av spørsmålet om underholdningsbidrag har han i et prosesskrift
gitt en oversikt over sine inntektsforhold. Vi siterer fra prosesskriftet:
"Dette er inntekter og utgifter jeg har fast. Ellers er det mange småting
sømgjeg i farten ikke kan huske. Jeg har i årets løp betalt omkring
kr. 100 til kranser til politimenn som er skutt, det blir uten videre trekt
i lønna."

Sorenskriver O. Lindheim, Flekkefjord, har vedtatt et forelegg på flere
tusen kroner i bot samt inndragning for å ha solgt møbler m.v. til tysker-
ne for overpris. Lindheim er selvsagt NS mann. Han drev tidligere en
obscur sakførerforretning i Trondheim og ble for et par år siden av
Quisling belønnet med et dommerembete.

Misbruk av Krigsskadetrygden. Nasistene vil nå ha vedtatt en lov som skal
gjøre norske forsikringsselskaper solidarisk ansvarlige for "enhver skade
som er påført norske eiendom eller interesse som følge av stats- eller
folkefiendtlig handling etter 9. april 1940 for så vidt den er forsikret
etter forsikringsavtalelovens §35". Det selskap som må betale, skal ha
regress til Krigsskadetrygden.

Analysering. I generaldirektoratet for Transport er der nylig ansatt en
NS mann, herr Kristian Haraldsen som er tillagt som oppgave "å inspisere
samtlige kontorer og arbeide med analysering av de enkelte funksjonærers
saks- og arbeidsområde". Han skal videre føre kontroll med frammøte og
fravær i kontortiden.

Avskjedigelsen i Politidepartementet. I "Kommunal-Nytt" skal der ha stått
en meddelelse om at alle de funksjonærer i Kontoret for det sivile luftvern
som ikke er medlemmer av NS, er avskjediget. Dette medfører ikke riktighet

"Löytnant i statspolitiet" Marthin Luther Stordahl er under forfølgning
for tyvslaktning av sauer. Det er visstnok den samme mann som nylig ble
dømt av politiets sardomstol for underslag av flyktningsmidler.

SEND AVISEN VIDERE NÅR DU HAR LEST DEN - - VÆR FORSIKTIG

om den ledelse som dirigerer kampen mot våre fiender, men vi vet alle at ingen er mer vitebegjærlige på dette punkt enn gestapo. Det er derfor ikke stort vi kan fortelle.

Hjemmefrontens arbeid drives av en rekke aktive grupper sammensatt av menn og kvinner fra alle befolkningslag. De har forskjellige oppgaver, men de har ett felles mål. De vil hver på sitt område gjøre den ytterste innsats for å gjenreise vår frihet og selvstendighet etter Grunnloven, de tror på demokratiet, de hater nasismen, og de er lojale mot konge og regjering. Det er menn fra disse gruppene som sitter i H.L. Hvordan er din stilling til parolene? H.L. er idag det norske folks og den norske regjeringens representant hvor det gjelder motstanden mot fienden her hjemme. Det er derfor ikke en privatsak om en vil følge parolene eller ikke. Den som trosser eller til og med motarbeider parolene, stiller seg dermed på våre fienders side og vil få sitt oppgjør etter krigen.

Florø politimesterembete. I de siste par år har NS-mannen Ragnar Boye Jensen vært konstituert som politimester i Florø. Han var tidligere en beryktet sakfører i Oslo. Han er nå fjernet fra sitt embete på grunn av grenseløs full i tjenesten. I hans sted er konstituert den tidligere leder av Borgervaktkontoret i Oslo, politifullmektig Egel Flognfeldt, som selvfølgelig også er medlem av partiet. Flognfeldt forsøkte ifjor sommer å rømme til Sverige, men ble tatt på grensen. At han nå skal brukes som politimester, vitner om den katastrofale mangel på folk i politietaten.

Minister Skanche har hatt mang en hard dyst på kulturfronten i okkupasjons-tiden. Hundrevis av lærere måtte han sende til Kirkenes, streikende prester måtte sendes til Helgøya eller sikres på annen måte og de ca. 800 studenter som i nattens mulm og mørke anstiftet brannen i Universitetets Aula, måtte sendes til Tyskland. Til gjengjeld har han som kjent fått skikk på Ungdomstjenesten, kirken er blitt lojal mot det statsberende parti og ved Universitetet kan de nytnevnte professorer ofre seg for vitenskapen uten å bli distraheret av studenter. Etter dette trengte ministeren et rolig tilfuktsted, hvor han kan hvile ut. Av det departement hvis sjef han tilfeldigvis er, fikk han tillatelse til å kjøpe en parsell av Eidsvoll prestegårds skog i Hurdal. Prisnemnda, som var bemannet med ministerens egne partifell-ler, satte verdien av parsellen til kr. 5 000 uten skog. Denne ble taksert særskilt til kr. 2 800. Men ministeren fant at kr. 2 000 kunne være en passende pris for parsellen med påstående skog og lot seg tilskjønne eiendommen for denne pris. Ved hjelp av andre uheldrede myndigheter lyktes det også hr. Skanche å få byggetillatelse og byggematerieler, slik at hytten nå er ferdigbygget med forholdsvis rimelige omkostninger.

Televåg-tragedien: Det er i disse dager tre år siden tyskerne gikk til sin beryktede aksjon mot befolkningen i Televåg sør for Bergen. Foranledningen var som en vil huske at to tyske politimenn var blitt drept og i sitt raseri gikk herrefolket løs på den helt uskyldige stedlige befolkning. Samtlige hus på stedet ble brendt, alle mannlige innvånere mellom 16 - 60 år - i alt ca. 70 - ble deportert til Tyskland, mens resten som utgjorde mer enn 250 personer ble internert, først på Storetveit skole i Fana og senere på Framnes i Kvam. Disse ble løslatt ifjor etter mer enn 2 års internering. Av de 70 som ble sendt til Tyskland var inntil september 1944 ikke mindre enn 28 avgått ved døden og det er dessverre all grunn til å frykte at dette tall senere er steget ytterligere. Det er nedlagt forbud mot å utbetale erstatning av Krigsskadetrygden til de skadelidte. Det må bli en æressak for vårt land å komme den hårdt rammede befolkning i Televåg til hjelp så snart krigen er slutt.

SEND AVISEN VIDERE NÅR DU HAR LEST DEN - VÆR FORSIKTIG!

Falsk spill. I det øyeblikk dette skrives er Tysklands definitive sammenbrudd antagelig bare et spørsmål om dager. I det øyeblikk det leses vil vi kanskje stå overfor en situasjon som krever all vår anspenning til løsningen av oppgaver hvis art idag ikke kan nærmere angis. Inntil disse oppgaver blir forelagt oss, ligger det nær å gjøre noen refleksjoner på grunnlag av de siste krampetrekninger som vi nå er vitne til fra den nasistiske propagandas side. Vi er klar over at det ikke er noen enkel oppgave å skulle være talerør for "det statsberende parti" idag og vi innrømmer at det ikke er uten spenning at vi har ventet å få høre den melodi som det nasistiske hylekor på fallrepet ville istemme. Allikevel gnir vi oss i øynene når vi leser Aftenpostens ledere i disse dager. Dette organ som under sin nåværende nasistiske ledelse ved siden av Fritt Folk mer enn noen annen norsk avis har identifisert seg med "den nasjonale regjering" og dens politikk, går med lidenskap inn for det syn at Norge er nøytralt i oppgjøret mellom stormaktene og at denne nøytralitet for enhver pris må opprettholdes av det norske folk. Argumentasjonen for dette standpunkt er intet mindre enn fantastisk: Som ugjendrivelig bevis for Tysklands nøytralitet overfor Norge henvises til at våre offiserer sitter i tysk fangenskap, mens på den annen side våre såkalte krigsfrivillige danner beviset for Norges nøytrale holdning overfor de allierte nasjoner. Dette er den samme avis, og de samme makthavere, som helt til det aller siste med aldri sviktende iver har støttet opp under Tysklands krigsanstrengelser, bl.a. ved å verve frivillige til militær innsats mot Norges allierte, og som dag ut og dag inn har tutet oss ørene fulle om at "Tysklands sak er Norges sak", "Norges plass er ved Tysklands side i kampen mot den felles fiende" o.s.v. Et offisielt uttrykk for "den nasjonale regjering" tidligere syn på landets nøytralitet er gitt i innledningen til loven av 14. august 1943 om "tiltak til opprettholdelse av ro og orden i krigstid" (den lov som ble laget til bruk for mordet på politifullmektig Ellifsen). Det heter her: "Det har rådet og råder krigstid i Norge på grunn av Sovjetsanveldets og de med dette forbundne staters angrepshandlinger mot norsk territorium og norske statsborgere. Disse stater har således opptrått og er i lovens forstand å anse som Norges fiender. Det stor-tyske rike og dets forbundsfeller som med Norge forbundene stater." - Dette kan hvem som helst lese i den offisielle "Norsk Lovtidend". Konsekvensen av den nye nøytralitetspolitikk må vel bli at "Norsk Lovtidend" forbyes som statsfiendtlig propaganda.

Hva er så grunnen til dette oppsiktsvekkende rundkast. Vi må gå ut fra at det rett og slett er panikk. Nasistene ser avgrunnen åpen foran seg. Deres plutselige kjærlighetserklæring til nøytraliteten er uttrykk for at de har identifisert seg med tyskerne og at deres eneste lille sjangse til redning fra landsforredernes straff er om det i noen grad kan skapes begrepsforvirring her hjemme om Norges folkerettslige forhold til de krigsførende stormakter. At de mer tilregnelige blandt nasistene kan ha noe egentlig håp om at dette skulle lykkes, er vel tross alt lite sannsynlig. Selv Aftenpostens skarpsindige argumentasjon er idag ikke i stand til å for-dunkle det faktum som hele verden - selv Tyskland - anerkjenner; at Norge siden 9. april 1940 har vært i krig med Tyskland og alliert med dets fiender. - Imidlertid kjenner jo vår strafferett et begrep som heter "formidlende omstendigheter". Det er grunn til å tro at våre hjemlige nasister med tanke på dette - også på andre områder enn det som foran er nevnt - er travelt beskjeftiget med å blande kortene for et siste desperat spill om sin egen skjebne. Det har jo lenge vært klart at de nærer en brønnende trang til å skaffe seg medskyldige - resonnementet er vel noe slik som at "jo flere skyldige jo færre dømt". På dette område er vi statstjenestemenn mer enn andre utsatt for å bli trukket med i undergan-gen. Vår oppgave i administrasjonen har nødvendiggjort et visst faglig samarbeid med nasistene. De fleste av oss vil på en eller annen måte ha

hatt befattning med saker hvor avgjørelsen er truffet av nasistiske overordnede på politisk grunnlag. Om en tjenestemanns innsats i slike saker har vært aldrig så prisverdig, så er det fare for at hans nasistiske overordnede vil soke å legge skylden på ham for den avgjørelse som er truffet eller det resultat som saken har fått. Her gjelder det for enhver så vidt mulig å ha bevismateriale på rede hånd, både når det gjelder å fri seg selv og plasere ansvaret der det rettelig hører hjemme - enten nå den skyldige er partimedlem eller ikke. Jo bedre samvittighet en tjenestemann har, jo lettere vil han ha for å glemme den risiko som ligger deri at en utenforstående bedømmelse av hans forhold for en vesentlig del vil måtte skje på objektivt grunnlag. Når det gjelder å gardere seg mot falsk spill fra den skyldiges side, vil den tjenestemann ha en stor fordel som har klart å holde rene linjer også i det yttre. Med hensyn til formene for den personlige omgang med nasistiske kolleger er det nok enkelte utmerkede folk som har vist mindre fasthet enn de burde. Dette vil dessverre på utilbørlig måte kunne utnyttas av vedkommende nasister på oppgjørets dag. Vi bør alle være oppmerksom på faren for at et rettfærdig oppgjør kan bli forskjert på grunn av falsk spill fra de skyldiges side. La oss derfor øyeblikkelig slå ned på ethvert forsøk på å blande kortene - selv om det idag ikke ser ut til å ha noen betydning. Jo eldre en løgn blir, jo vanskeligere er det å få bukt med den.

Fra H.L. Rødt lys for AT.

Den nasistiske AT-ledelsen har besluttet å samle tusenvis av norsk ungdom i leirer i sommer. Noen steder er innkallingen alt begynt.

Du norske gutt eller jente som nå blir utkommandert: For landets og din egen skyld, husk ordren fra Hjemmefrontens Ledelse: Du skal ikke møte til Arbeidstjeneste i år!

Det store spørsmål for alle nordmenn idag er dette: Hvordan vil slutten på krigen bli her i landet? Hva vil de 200 tusen tyskere foreta seg for de blir tvunget til å legge ned våpnene? Vår militære overkommando har sagt fra så alvorlig som den kan, at i de nærmeste ukene kan vi komme til å bli utsatt for de hardeste prøvelsene under hele krigen. Vi ser dessuten hvordan tyskerne overalt også her i Norge planmessig forbereder seg på kamp. Vi må være klar over hva som kan komme til å hende.

I denne situasjonen er det landssvik om gutter og jenter lar seg samle i militære leirer rundt omkring i landet. AT-ledelsen vet ingen ting om hvor krigen kan komme til å rase. Men vi vet om hele det høyere AT-befalet at det tilhører NS-partiet, som står på tyskernes side i krigen.

Innkalling til AT er mobilisering for fienden og AT-uniformen er en fiendtlig uniform. Forstår du hva det betyr å befinne seg i fiendtlig uniform når frigjøringskampen pågår? Pass på så du ikke kommer i en situasjon som du ikke ønsker å komme i. Vær våken! Krigens lover er ubønnhørlig strenge. De strøk av landet som gjør minst motstand mot AT vil nå komme i den farligste stilling. Det skal både foreldre og ungdom huske når innkallingsordren kommer.

Norske gutter og jenter: Nekt AT, i år! Det er ordre fra Hjemmefrontens Ledelse. Den som handler mot ordren, utsetter seg for den største fare og skal etterpå stå til ansvar som parolebryter. Hold sammen, samråd deg med andre som er innkalt. Lytt etter gode råd og følg dem. Vær sterk. Gjør andre sterke.

Svakhet. I tilslutning til foranstående parole om AT, finner vi å burde referere et tilfelle som viser at ikke alle statstjenestemenn viser den rette holding i denne sak. Det gjelder en telegrafbestyrer i en mindre by på Østlandet, som for øvrig for ikke lenge siden er kommet ut fra et opphold på Grini. På vedkommende telegrafstasjon var 7 jenter innkalt til sesjon i AT i midten av mars. De var alle enige om ikke å møte. Telegrafbestyreren gav dem imidlertid ordre om øyeblikkelig å begi seg til sesjonslokale til tross for at han ble gjort uttrykkelig oppmerksom på parolen mot AT. Resultatet ble dessverre at 5 av pikene møtte fram og et par av disse ringte endog rundt og oppfordret andre innkalte til å møte.

Prestisjetap for personalkontoret. NSPOT har under okkupasjonen hatt absolutt veto i ansettelsessaker både når det gjelder stats- og kommunestillinger. Den politiske bedømmelse som kontoret har foretatt har imidlertid også vakt irritasjon på partihold. Som eksempel kan nevnes en holmgang mellom NS ordføreren i Stokke og personalkontoret om forretningsførerstillingen i forsøyningsnemda. Til stillingen hadde meldt seg 3 søkere, hvorav 2 partifolk. Ordføreren fast ikke å kunne ansette noen av sine kampefeller, da den ene var "fuktig" og den andre "lite ansvarsbew sst". Han ansatte derfor en dame som var kvalifisert til stillingen. Fylkesføreren krevde imidlertid at hun skulle undertegne en erklæring mot "bolsjevismen" og for "nyordningen og gjenreisningen av Norge" hvilket hun nektet med den følge at NSPOT nå krevde at ordføreren skulle ansette en av partifolkene. Dette ble for megst fer ordføreren som nå fant tiden inne til å ta bladet fra munnen i følgende brev til partiet: Herr kretsfører Olaf Frich, Tønsberg. Ad forretningsførerstillingen i Forsøyningsnemda her. Idet jeg viser til vedlagte brev fra NSPOT av 14. juli 1944 med bilag meddeler jeg Dem at der ikke vil bli gjort noen forandring i ansettelsen så lenge jeg er ordfører i Stokke. Personalkontorets fremgangsmåte i denne sak er meg høyst forbausende. Først ble jeg meddelt at Johan Rønningshaug skulle ha stillingen. Dette nektet jeg å gå med på, og nå pålegges jeg - uten å angi noen grunn - å gkunnngjøre stillingen ledig på ny. Det kunne muligens være en tanke til overveiesse å undersøke om det finnes folk ved Personalkontoret, som burde pålegges å gjøre sin innsats i den pågående kamp på en for samfunnet nyttigere måte enn å lage vanskeligheter for oss ordførere, som sandelig har nok å gjøre allikevel. Som sjef for Distriktskontoret for Arbeidsformidling ber jeg dem overvære denne side av saken. Noen forandring i ansettelsen blir som nevnt ikke gjort av meg no. Skulle den ansatte ikke fülle stillingen - hittil har jeg bare gode erfaringer - skal det straks bli foretatt utskiftning, men inntil da blir fru Carlson hvor hun er. Stokke kommune den 18. juli 1944. Sign. Lars Holt, ordf. Disse sannhetsord resultaterte i at NSPOT krevde at også ordføreren skulle fjernes, men heller ikke dette har foreløbig resultert i noe.

Partiets bekymringer. At alle vanskeligheter for NS ennå ikke er overvunnet fremgår av følgende utdrag av brev fra NS Generalsekretariat, Sambaidskontoret, av 6. april 1945:

"---Nordland. Fylkesmannen klager over at det blir arrestert så mange lensmenn, at han vet ikke sin arme råd hvordan han skal kunne få lensmannstillingene besatt. Den 16. mars 1945 ble lensmann Selliseth i Brønnøysund arrestert. Etter det som fylkesmannen og jeg og politikkommandør Lindheim i Trondheim har sett av en rapport fra lensmannen, må denne arrestasjonen bero på en hevnaakt fra norske personer. Lensmannen er NS og dertil godkjent søker til Germaniske SS Norge. Jeg finner det uheldig for NS at han er arrestert, men det tyske politi vil ikke sette ham på frifot etter henstilling fra politikkommandøren i Trondheim, fylkesmannen og meg. For øvrig er forholdet til de tyske myndigheter godt.

Sogn og Fjordane. Lensmannsetaten skaffer oss stadig meget bryderi, og vi må stadig stå i kontakt med fylkesmannen for å støtte ham i utbedringen av forholdene. Med nyoppnevningen, ordfører, varaordfører og formenn, er stadig også et eller annet. Enkelte søker seg fritatt, andre nekter. Vi må antagelig her bruke mer radikale midler, ellers kan det komme til å gli ut. Enno har vi klart å holde stillingen på dette område, men det spørres hvilke skremsler motstanderne fortsatt vil bruke. Heil og Sal. Sign. Asbj. Strand, avdelingsleder".

Men det er ikke bare de lavere stillinger utover landet som skaffer partiet bryderi. Det er minst like vanskelig å finne partifolk til å sette inn i nøkkelstillingene i statsapparatet. Således har stillingen som direktør i Det statistiske sentralbyrå stått ledig siden direktør Jahn ble arrestert og avskjediget i høst. Riktignok ble den kommissariske direktør i Norges Forsikringsforbund, Gudbrand Thesen, utnevnt til direktør fra 15. desember 1944. Han fikk imidlertid frist med å tiltre til 15. januar 1945. Han fikk derpå ny utsettelse til 1. april 1945, men departementet gjorde samtidig oppmerksom på at det la stor vekt på at ny utsettelse ble unngått. Men Thesen som håper at han skal slippe å kompromittere seg sterkere enn han

alt har gjort, har ennå ikke møtt fram for å overta stillingen.

Riksrevisjonen hører som kjent administrativt under Stortingets president-
skap. De nasistiske myndigheter har flere ganger gjort iherdige forsøk på
å nyordne statsrevisjon i pakt med sine nasistiske ideer. Allerede i
1942 ble det nedsatt et utvalg som skulle komme med forslag om en fremtidig
ordning av Riksrevisjonen. Formann var tidligere ekspedisjonssjef i Innen-
riksdepartementet, daværende fylkesmann i Hedemark O. Vries Hassel. Øvrige
medlemmer var kommunerevisjonssjef Quigstad, ~~justisråd R. Kaare Larsen~~ og
~~redaktør~~ Ö. Saxlund og E. Thorsen. Utvalget teller nå bare de tre sist-
nevnte personer da Vries Hassel har meldt seg ut av partiet etter at han
har mistet alle sine hverv og Quigstad, som visstnok aldri har vært
medlem, har mistet interessen for nyordningen. Han må dog av og til etter
ordre møte for utvalget. Hele fem ganger har utvalget bebudet at for-
slaget snart skulle foreligge ferdig og like mange ganger har de nåværende
riksrevisorer mottatt beskjed om at de må fratre. Utvalget har nå frist
til 30. juni 1945, men tradisjonen tro utblir nok forslaget også denne gang.
Utvalget har hatt rommelige bevilgninger til sin disposisjon. I siste
termin ble der således til dette formål bevilget kr. 32 500. Revisor Thorsen
er Quislings betroede mann. I saker hvor Riksrevisjonen er fratatt revi-
sjonsmyndigheten, f.eks. når det gjelder utgifter vedk. Q's egen residens
villa "Gimle" på Bygdøy og utgifter til en del komiteer og utvalg med
spesialoppdrag er Thorsen betrodd oppgavene. Utvalgets mest fremtredende
medlem er ellers "justisråden", den tidligere underslager R. Kaare Larsen.

Faste utgifter. En statspolitibetjent ligger i skilsmisssak med sin kone.
I anledning av spørsmålet om underholdningsbidrag har han i et prosesskrift
gitt en oversikt over sine inntektsforhold. Vi siterer fra prosesskriftet:
"Dette er inntekter og utgifter jeg har fast. Ellers er det mange småting
som jeg i farten ikke kan huske. Jeg har i årets løp betalt omkring
kr. 100 til kranser til politimenn som er skutt, det blir uten videre trekt
i lønna."

Sorenskriver O. Lindheim. Flekkefjord, har vedtatt et forelegg på flere
tusen kroner i bot samt inndragning for å ha solgt møbler m.v. til tysker-
ne for overpris. Lindheim er selvsagt NS mann. Han drev tidligere en
obscur sakførerforretning i Trondheim og ble for et par år siden av
Quisling belønnet med et dommerembete.

Misbruk av Krigsskadetrygden. Nasistene vil nå ha vedtatt en lov som skal
gjøre norske forsikringsselskaper solidarisk ansvarlige for "enhver skade
som er påført norske eiendom eller interesse som følge av stats- eller
folkefiendtlig handling etter 9. april 1940 for så vidt den er forsikret
etter forsikringsavtalelovens §35". Det selskap som må betale, skal ha
regress til Krigsskadetrygden.

Analysering. I generaldirektoratet for Transport er der nylig ansatt en
NS mann, herr Kristian Haraldsen som er tillagt som oppgave "å inspisere
samtlige kontorer og arbeide med analysering av de enkelte funksjonærers
saks- og arbeidsområde". Han skal videre føre kontroll med frammøte og
fravær i kontortiden.

Avskjedigelsen i Politidepartementet. I "Kommunal-Nytt" skal der ha stått
en meddelelse om at alle de funksjonærer i Kontoret for det sivile luftvern
som ikke er medlemmer av NS, er avskjediget. Dette medfører ikke riktighet.

"Löytnant i statspolitiet" Marthin Luther Stordahl er under forfølgning
for tyvslaktning av sauer. Det er visstnok den samme mann som nylig ble
dømt av politiets særdomstol for underslag av flyktningemidler.

SEND AVISEN VIDERE NÅR DU HAR LEST DEN - - VÆR FORSIKTIG

Det nye Norge i bilder

STORGATEN 23CII - SENTRALBORD 33380

Fra:

OSLO